

MENETTELYOHJEITA KUOLLEEN OIKEUDENOMISTAJAN PERILLISILLE

1. Tekijänoikeudellisen suojan voimassaolo

Tekijänoikeus sekä ns. lähioikeudet ovat kestoaltaan määräaikaaisia. Eri oikeudet ovat voimassa seuraavasti:

Luovat tekijät

- Käsikirjoittaja, säveltäjä, ohjaaja, lavastaja, valokuvaaja jne.
- Suoja-aika: tekijän elinikä ja 70 vuotta kuolinvuodesta

Esittävät taiteilijat

- Näyttelijä, muusikko, tanssija, jne.
- Suoja-aika: 50 vuotta esityksen tallentamisvuodesta

Valokuvaajat

- Koskee muita kuin teosvalokuvia
- Suoja-aika: 50 vuotta kuvaamisvuodesta

2. Kuoleman vaikutus tekijän- ja lähioikeuksiin

Tekijänoikeus, esittävän taiteilijan oikeus tai oikeus valokuvaan ovat henkilön eläessä osa hänen omaisuuttaan. Oikeudenomistajan kuoltua oikeudet siirtyvät hänen kuolinpesälleen kuten muukin vainajan omaisuus. Siten ne kuuluvat vainajan *jäämistöön*, joka perinnönjaossa jaetaan hänen perillisilleen. Eläessään oikeudenomistaja on voinut myös määrätä oikeudestaan testamentilla.

Kopiosto saa yleensä tiedon oikeudenomistajan kuolemasta julkisista tiedotusvälineistä tai suoraan perillisiltä. Kuoleman jälkeen vainajan tekijänoikeuskorvauksia voidaan maksaa sen jälkeen, kun Kopiostolle on toimitettu jäljempänä yksilöidyt selvitykset. Korvaukset tilitetään joko kuolinpesälle tai perinnönjaon tultua toimitetuksi suoraan perillisille tai testamentinsaajalle.

Mikäli vainaja on antanut eläessään Kopiostolle Tekijänoikeussopimuksen ja/tai Valvontavaltakirjan, ne ovat voimassa myös perillisten osalta.

3. Jakamaton kuolinpesä

Jakamattoman kuolinpesän osakkaita voivat olla

- perilliset
- eloonjäänyt puoliso
- yleistestamentin saaja

Niin kauan kuin kuolinpesä on jakamatta, sen hallinto perustuu osakkaiden yhteiseen päätöksentekoon. Kaikkien pesän osakkaiden tai heidän edustajiensa (esim. holhooja tai uskottu mies) suostumus tarvitaan pesää koskevien oikeustoimien tekemiseen. Tämä koskee myös vainajalle kuuluneita tekijän- tai lähioikeuksia.

4. Erilaisia perinnönjakovaihtoehtoja

Kun vainajan *koko jäämistö* jaetaan yhdellä kertaa, hänelle kuuluneet tekijänoikeudet tai lähioikeudet voidaan jakaa esim. prosentuaalisina osuuksina kaikille perillisille tai esim. niin että vain yksi perillisistä saa tekijänoikeuskorvaukset. Kaikkiin jakoihin tarvitaan luonnollisesti kuolinpesän osakkaiden hyväksyntä. Kopioisto tilittää tekijänoikeuskorvauksia sille toimitetun perinnönjakokirjan perusteella, joten jakokirjan tulee olla tältä osin selkeä.

Tekijänoikeudet tai lähioikeudet voidaan myös jakaa *erikseen* muusta jäämistöstä riippumatta. Tällaista menettelyä varten Kopioisto toimittaa pyydettyä valmiin lomakemallin. Mahdollisen pesänjakajan tai uskotun miehen osallistuminen päätöksentekoon tulee ottaa huomioon.

Toisaalta tekijänoikeudet tai lähioikeudet voidaan *jättää jakamatta*, vaikka muu omaisuus jaettaisiin. Tällöin menetellään kuten edellä kappaleessa 3 on selostettu kokonaan jakamatta olevan kuolinpesän tilanteessa.

Sen jälkeenkin kun perinnönjako on jo toimitettu eli tekijänoikeudet tai lähioikeudet on jaettu perillisten kesken, Kopioisto pyytää perillisiä nimeämään yhteisen yhteyshenkilön, jolle mm. tilityslaskelmat ja muu posti voidaan lähettää.

5. Kopioistolle toimitettavat asiakirjat

Tekijänoikeuskorvausten tilittäminen oikeille edunsaajille edellyttää eräiden asiakirjojen toimittamista Kopioistolle. **JOKO VAIHTOEHTO A:N TAI B:N MUKAISET ASIAKIRJAT.**

- a) Kun **kuolinpesä on jakamaton**, tarvitaan
- Perukirja
 - Avioehto (olemassaolo ilmenee perukirjasta)
 - Testamentti (olemassaolo ilmenee perukirjasta)

- sopimus kuolinpesän yhteishallinnosta (lomake Kopioistosta)
- yhteyshenkilön valtakirja (lomake Kopioistosta)

b) Kun **perintö on jaettu**, tarvitaan

- Perukirja
- Avioehto (olemassaolo ilmenee perukirjasta)
- Testamentti (olemassaolo ilmenee perukirjasta)
- Perinnönjakokirja (lomake Kopioistosta tarvittaessa)
- Osituskirja (mikäli laadittu erillinen; yleensä perinnönjakokirjan yhteydessä)
- Yhteyshenkilön tiedot

Muukin asiaan vaikuttava selvitys, esim. uskotun miehen tai pesänjakajan määräys, tulee tarvittaessa liittää mukaan.

Kopioistolle toimitettavan testamentin tai perinnönjakokirjan tulee olla **lainvoimainen**. Tämän osoittaa yleensä itse asiakirjaan merkitty lausuma tai tuomioistuimen antama todistus.

Perillispapereissa mukana oleva valtakirja valtuuttaa ainoastaan hoitamaan kaikki vainajan asiat Kopioistoon päin. Valtuutettu on toisin sanoen Kopioiston yhteyshenkilö.

Asiakirjoista toimitetaan jäljennökset Kopioistolle. Kopioiston valmiit lomakkeet palautetaan alkuperäisinä.

6. Tekijänoikeuskorvausten verotus

Silloin kun tekijänoikeus on saatu perintönä tai testamentilla, sen perusteella saatu korvaus on kuolinpesän taikka perinnön- tai testamentinsaajan veronalaista **pääomatuloa**. Kopioisto pidättää veron automaattisesti.

7. Kopioiston palvelut

Kopioiston toimisto neuvoo ja avustaa Kopioiston valvomiin tekijänoikeuksiin ja lähioikeuksiin liittyvissä kysymyksissä yllä kuvatussa laajuudessa. Kopioisto ei anna perunkirjoitukseen, pesänselvitykseen tai perinnönjakoon liittyviä varsinaisia asianaajopalveluita.

Yhteyshenkilöt Kopioistossa:

- Sami Kokljuschkin (juridinen tarkistaminen) sami.kokljuschkin@kopioisto.fi
- Rainer Vallius (tilityspäällikkö) rainer.vallius@kopioisto.fi
- Tiina Tukiainen (tilitykset) tiina.tukiainen@kopioisto.fi

SOPIMUS KUOLINPESÄN YHTEISHALLINNOSTA TEKIJÄNOIKEUKSIEN OSALTA (JAKAMATON KUOLINPESÄ)

Sopijapuolet

Kopioisto ry:n asiakkaan

_____ :n (sotu _____)

Kuolinpesän oikeudenomistajat (nimi, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite):

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

SOPIMUS

Sovimme täten, että _____:n
kuolinpesä on tekijänoikeuksien osalta **jakamatta toistaiseksi**/ _____ asti
(tarpeeton yliviivataan).

Kopioisto ry tilittää kuolinpesälle tulevat tekijänoikeuskorvaukset **pankkitilille**:

Paikka ja aika

Kaikkien oikeudenomistajien allekirjoitukset

Todistavat

VALTAKIRJA

Valtuutettu (nimi, osoite, puhelinnumero, sähköposti):

Valtuutus

Valtuutettu valtuutetaan hoitamaan kaikki

_____ :n

tekijänoikeuksista johtuvat asiat siltä osin kuin mainitut oikeudet on luovutettu Kopioisto ry:n valvottaviksi sekä yhteydenpidon Kopioisto ry:n kanssa.

Tämä valtuutus ei vaikuta Kopioisto ry:n tilittämien tekijänoikeuskorvausten maksamiseen.

Paikka ja aika

Kaikkien oikeudenomistajien allekirjoitukset

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Todistajat

_____	_____
_____	_____
_____	_____